

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

24 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Petru Moraru, Nadejda Toma,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sergiu Ciobanu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2015, în cauza penală în privința lui

Novițchi Vlad Vladimir,

născut la 10 octombrie 1997, originar și domiciliat în mun. Chișinău, str. Petru Zadnipru 19/1, ap. 87.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 05 noiembrie 2014 - până la 24 iunie 2015 (instanța de fond);*
- 2. de la 22 iulie 2015 - până la 10 noiembrie 2015 (instanța de apel);*
- 3. de la 21 ianuarie 2016 – până la 24 mai 2016 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 24 iunie 2015, Novițchi Vlad a fost achitat de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(2) lit. b) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

Prin aceeași sentință au fost condamnați Grigorencu A. și Ursu A. în privința căruia cauza nu se examinează.

2. Potrivit rechizitoriului Novițchi Vlad este învinuit de faptul că, la 06 iunie 2014, aproximativ la ora 18⁰⁰, în comun acord, aflându-se în apropierea blocului locativ nr. 16, din bd. Mircea cel Bătrîn, mun. Chișinău, încălcând grosolan ordinea publică exprimată prin săvârșirea unor acte huliganice violente, fără motiv și în mod intenționat, împreună cu Grigorencu Alexandru și Ursu Anatol, au inițiat conflict cu cet. Țurcan Andrei și Cumpan Dionis,

adresându-le expresii necenzurate, le-au aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele în regiunea capului și corpului, cauzându-i lui Cuman D., vătămare neînsemnată, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc prin obraznicie deosebită, care s-a manifestat prin ignorarea demonstrativă a normelor generale, însoțite de acte de violență asupra persoanei, prin înjosirea onoarei și demnității persoanelor fizice.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, de condamnare a lui Novițchi Vlad în baza art. 287 alin. (2) lit.b) Cod penal la 2 ani 6 luni închisoare, cu executarea în penitenciar pentru minori de tip semiînchis.

A menționat că instanța de fond la pronunțarea sentinței de achitare a lui Novițchi Vlad nu a apreciat la justa lor valoare probele cercetate și eronat la baza hotărârii a pus declarațiile inculpaților care nu și-au recunoscut vina și au înaintat versiunea sa privind circumstanțele comiterii infracțiunii. Consideră că declarațiile lor sunt false și lipsite de sinceritate, iar instanța urma să le aprecieze critic, deoarece ele au fost depuse cu scopul de a duce în eroare și pentru a se eschiva de la răspunderea penală. Declarațiile inculpaților sunt contradictorii și se combat prin cumulul de probe cercetate în ședința de judecată.

Potrivit declarațiilor părții vătămate Cuman D. rezultă că la fața locului erau prezenți în jur de 6-8 agresori printre care erau și inculpații. Novițchi V. era poziționat din spate față de el și din regiunea acestuia victima a primit câteva lovituri cu piciorul. Ulterior a doua zi, Novițchi V. s-a apropiat de el și a propus de a soluționa conflictul pe cale amiabilă. Din declarațiile martorului Perțu V. reiese că la momentul sosirii lui la fața locului erau prezenți 8-9 persoane, printre care erau toți 3 inculpați. Toți agresorii se exprimau cu cuvinte necenzurate, fiind agitați, având un comportament obraznic.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2015, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de procuror.

5. Instanța de apel a constatat că, instanța de fond în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă în sensul art. 101 Cod de procedură penală,

din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, astfel ajungând la concluzia corectă cu privire la achitarea inculpatului Novițchi V. de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Astfel, acuzatorul de stat nu a prezentat nici o probă care ar fi demonstrat vinovăția lui Novițchi V. în comiterea infracțiunii imputate.

6. Împotriva deciziei nominalizate a declarat recurs ordinar acuzatorul de stat, care invocând temeiul de drept prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei în privința lui Novițchi V., pe motiv că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Recurentul consideră că partea acuzării a prezentat suficiente probe care, în opinia lui, confirmă vinovăția inculpatului Novițchi V. în săvârșirea infracțiunii prevăzută la art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, și anume: declarațiile părților vătămate Țurcan A., Cuman D., a martorilor Țurcan N., Cuman M., Perțu V., probele materiale, iar instanța de apel nu a făcut o analiză detaliată a acestora în raport cu circumstanțele cauzei.

7. Asupra recursului declarat nu a fost depusă referință.

8. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi respins din următoarele considerente.

Potrivit textului recursului, recurentul invocă temei de casare a deciziei instanței de apel art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile *cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*, solicitînd casarea hotărîrii contestate cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Analizînd textul deciziei recurate Colegiul constată că, motivele invocate de recurent nu sînt aplicabile din punct de vedere al prezenței erori de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

După cum rezultă din conținutul recursului, acuzatorul de stat nu este

de acord cu menținerea sentinței de achitare în privința lui Novițchi V. în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, menționând că instanța de apel nu a dat aprecierea corespunzătoare probelor prezentate, care confirmă vinovăția lui Novițchi V., făcând referire la declarațiile părților vătămate Țurcan A., Cuman D., a martorilor Asandei D., Țurcan N., Cuman M., Perțu V., Cuman A., precum și probele materiale.

La acest capitol, Colegiul penal constată că, prima instanță, conform prevederilor art. 314 Cod de procedură penală, judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, a audiat inculpatul, părțile vătămate, martorii, a cercetat actele cauzei, apreciindu-le în mod obiectiv, care au format convingerea instanței privind nevinovăția lui Novițchi V. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Instanța de apel, respectând prevederile art. 414 Cod de procedură penală, a supus unei verificări minuțioase toate probele administrate și a conchis asupra temeiniciei soluției pronunțate de prima instanță, expusă mai sus, deoarece argumentele procurorului aduse în probarea învinuirii pe art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal nu și-au găsit confirmare în ședința de judecată, iar în instanța de apel nu au fost prezentate probe noi, ce ar confirma vinovăția lui V. Novițchi în săvârșirea infracțiunii date.

Din textul deciziei instanței de apel, se observă că aceasta și-a motivat soluția adoptată, oferind răspunsuri la toate motivele apelului declarat de procuror iar motivarea soluției nu contrazice dispozitivul hotărârii, care este expus destul de clar.

Colegiul penal conchide că, instanța de apel, examinând apelul procurorului, a supus unei cercetări suplimentare și minuțioase toate probele administrate la dosar, după cum rezultă din procesul-verbal al ședinței de judecată, a audiat suplimentar inculpații, partea vătămată Țurcanu A., a verificat și cercetat actele cauzei, cum sunt: - declarațiile părții vătămate Cuman D., a martorilor Țurcan N., Cuman M., Asandei D., Cuman A., Pogoneț A., - raport-denunț din 18.06.2014, - informația 903 cu nr. 6258 înregistrată de medicul Tcaci, privind acordarea ajutorului cet. Țurcan A., care la 06.06.2014, ora 18³⁰, a fost agresat lângă domiciliu, fiindu-i stabilită diagnoza comoție cerebrală, - procesul-verbal de înregistrare a plîngerii lui Țurcan A. din 24.06.2014, - procesele-verbale de constatare a declarațiilor lui Țurcan A.,

Cumpan D. din 14.06.2014, - raportul de constatare medico-legală nr. 2702 din 10.10.2014, potrivit căreia lui Cumpan D. i-a fost cauzată vătămare neînsemnată, - rapoartele de expertiză medico-legale nr. 1795/D din 30.07.2014 și nr.1796/D din 08.08.2014, respectînd prevederile art. 100 alin.(4) Cod de procedură penală, dîndu-le o apreciere justă, potrivit art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, corect a ajuns la concluzia că prin aceste probe nu se confirmă că Novițchi V. ar fi comis actele imputate de huliganism.

Instanța de recurs menționează că, instanța de apel în motivarea soluției adoptate just a menționat că acuzarea nu a prezentat probe concludente și pertinente atît în cadrul ședinței primei instanțe, cît și ședința instanței de apel, care ar demonstra vinovăția inculpatului Novițchi Vlad în săvîrșirea infracțiunii prevăzute la art. 287 alin.(2) lit.b) Cod penal.

Astfel, Colegiul penal consideră că aceste constatări au permis instanței de apel să conchidă asupra legalității și temeiniciei concluziei primei instanțe, corect fiind menținută sentința, prin care V. Novițchi a fost achitat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvîrșită de inculpat.

Argumentele recurentului, precum că probele administrate au fost apreciate incorect și unilateral, în opinia instanței de recurs, sînt neîntemeiate. Instanțele ierarhic inferioare, reieșind din prevederile legale nominalizate, au dat o apreciere corectă declarațiilor lui Novițchi V., a părților vătămate Țurcan A., Cumpan D., a martorilor, precum și celorlalte probe, care au fost analizate în ansamblu, în mod obiectiv.

Cu atît mai mult că critica referitor la procedura de apreciere a probelor ține de starea de fapt a cauzei și care deja a fost efectuată de două instanțe de judecată. Prin urmare, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că la etapa de judecare a recursului ordinar, instanța de recurs verifică erorile de drept comise de instanțele de fond și apel, în baza temeiurilor stipulate expres de norma respectivă, dar nu apreciază sau face o reapreciere a stării de fapt reținute în speță.

Totodată, Colegiul atestă că, reieșind din dispozițiile art.6 din Convenția Europeană și a jurisprudenței CEDO (hotărîrea în cauza Spînu vs România din 29.04.2008), după o hotărîre de achitare pronunțată de instanța de fond, instanța de apel nu poate dispune pentru prima dată condamnarea fără

audierea inculpatului prezent și fără administrarea directă a probelor, în special a martorilor acuzării, *în cazul în care depozițiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea învinuitului.*

Potrivit recursului, în sprijinul acuzării lui Novițchi V. în săvârșirea infracțiunii de huliganism, procurorul invocă declarațiile părților vătămate Țurcan A., Cuman D., inclusiv a martorilor Țurcan N., Cuman M., Perțu V., Cuman A. precum și probele materiale care, conform procesului-verbal al ședinței instanței de apel, dînsul a solicitat audierea acestor martori și, instanța a dispus amînarea examinării cauzei cu admiterea demersului acuzatorului de stat. Însă, ulterior, acuzarea s-a limitat la audierea părții vătămate Țurcan A., dîndu-se citire declarațiilor martorilor și probelor materiale. Astfel, pentru un probatoriu legal la pronunțarea unei hotărîri de condamnare a inculpatului după o sentință de achitare, declarațiile martorilor urmau a fi obținute cu respectarea principiilor nemijlocirii, oralității și contradictorialității judecării cauzei.

În astfel de circumstanțe, instanța de recurs își argumentează soluția respingerii recursului ordinar declarat de procuror, și prin prisma jurisprudenței CEDO concluzionînd că instanța de apel corect a făcut referire la (hotărîrile în cauza Popovici vs Moldova din 27.11.2007 și Dănilă vs România din 08.03.2007), în care Curtea a reținut că după achitarea reclamantului dispusă de prima instanță după audierea mai multor martori, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărîre de condamnare, avînd în vedere aceleași mijloace de probă, această ultimă instanță neavînd la dispoziție date noi ca, ulterior să-și întemeieze hotărîrea de condamnare pe o nouă interpretare a declarațiilor martorilor audiați în primă instanță, fără a-i fi audiat pe viu.

Astfel, Colegiul atestă că, în cazul în care procurorul, care conform art. 53 alin. (1) pct.1) Cod de procedură penală, reprezintă învinuirea în numele statului și prezintă în ședința de judecată probele acuzării, nu a prezentat aceste probe - audierea pe viu a martorilor, instanța de apel la judecarea cauzei, conform art.24 alin. (2) și art.26 alin. (3) Cod de procedură penală, din oficiu nu era în drept să-și asume atribuțiile de acuzator - de aducere în judecată a probelor de vinovăție a inculpatului. Totodată, în sensul art. 314 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de apel, a creat părții acuzării și

părții apărării condiții egale și necesare pentru cercetarea multilaterală și în deplină măsură a circumstanțelor cauzei.

În acest aspect, urmează a fi menționată jurisprudența în materie penală a Curții Europene, în sensul reparării erorilor comise la judecarea cauzelor penale, astfel în hotărîrea Ștefan vs România din 06.04.2010, Curtea a apreciat că procurorul avea obligația de a rectifica pretensele erori înainte de pronunțarea unei hotărîri definitive, ceea ce nu s-a întîmplat în speță. Astfel, Curtea a considerat că Statul este cel care trebuie să-și asume erorile comise de Parchet sau de o instanță de judecată și că aceste erori nu trebuie reparate în detrimentul persoanei vizate de procedura în cauză.

Reținînd cele nominalizate, instanțele judecătorești corect au concluzionat declarațiile părților vătămate, a martorilor, din care rezultă că nici unul din ei nu au indicat la Novîtchi V. precum că dînsul ar fi participat la maltratarea părților vătămate Țurcan A. și Cuman D. sau la comiterea altor fapte huliganice. Probe în acest sens de către acuzator nu au fost prezentate.

Decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea acestuia, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Astfel, Colegiul conchide că instanța de apel corect a reținut în acest sens prevederile art. 8 și 389 Cod de procedură penală, în aspectul că o hotărîre de condamnare se adoptă numai în condiția în care vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii a fost confirmată printr-un ansamblu de probe cercetate de instanța de judecată. O sentință de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri. Colegiul reține că instanța de apel a ținut seama de aceste prevederi legale, precum și de principiul că toate îndoielile apărute și care nu pot fi înlăturate, se tratează în favoarea inculpatului și a adoptat o soluție întemeiată.

Argumentele invocate de recurent nu au suport probatoriu și contravin probelor administrate.

Prin urmare, Colegiul conchide că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise la art. 414-419 Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărîre legală și întemeiată, iar temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de procuror nu există și, se impune respingerea lui ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii atacate.

9. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sergiu Ciobanu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2015, în cauza penală în privința lui *Novițchi Vlad Vladimir*, cu menținerea hotărârii contestate.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 23 iunie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Petru Moraru

Nadejda Toma